Yrkeshögskolan

OMRÅDESANALYS 2026

Pedagogik och undervisning

Myndigheten för yrkeshögskolan

Innehållsförteckning

Inledning **3**
Innehåll 4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar 4
Avstämningar 4
Yrkeshögskolans statistik 5
Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras 5

Pedagogik och undervisning **6**
Utfall ansökningsomgång YH-program 2025 7
Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program 8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt 10
Regionalt utbud och regional efterfrågan 14
Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras 18

Definitioner **19**

FÄRDIGSTÄLLD: November 2026

DNR: MYH 2026/5889

ISBN: 978-91-90048-04-7

Inledning

Den här områdesanalysen är ett analysunderlag som visar hur Myndigheten för yrkeshögskolan ser på utbildningarnas resultat och efterfrågan på kompetens samt myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras.

I områdesanalysen presenteras pågående och beviljade utbildningsplatser för yrkeshögskoleutbildning som omfattar minst 100 yrkeshögskolepoäng (YH-program) och för kort yrkeshögskoleutbildning (YH-kurser). För YH-program presenteras resultat per utbildningsinriktning samt arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens. Områdesanalysen avslutas med myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas att bedömningen inte alltid motsvarar den faktiska efterfrågan på kompetens. För information om hur en ansökan prövas hänvisas till myndighetens bedömningshandbok som går att begära ut via myndighetens registratur. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också göra att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målet med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Analysen utgör ett stöd för myndighetens handläggare vid bedömning av ansökningar och kan även bidra till omvärldsanalys för andra intressenter.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- Utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- Resultat från genomförda utbildningar
- Beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- Regionalt utbud och regional efterfrågan
- Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från *Svensk utbildningsnomenklatur* (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning (SUN5) leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som ”övriga” utbildningsinriktningar. Dessa SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i någon av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på arbetsmarknadens utveckling.

Avstämningar

Vid framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå, när det har varit möjligt.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns mycket statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- outnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Särskilt relevant att visa är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet de beviljade utbildningarna finns. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivets behov lämplig regional eller nationell placering varpå den regionala efterfrågan är en viktig aspekt när nya platser beviljas.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt outnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

Områdesanalysen avslutas med myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras utifrån en samlad analys av arbetsmarknadens behov. Bedömningarna baseras på de underlag och förutsättningar som är kända vid tidpunkten för analysens framtagande. Dessa bedömningar kan dock komma att revideras till följd av förändrade omvärldsfaktorer, myndighetens tillgängliga medel eller inkomna ansökningar.

Pedagogik och undervisning

Denna områdesanalys omfattar de utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan som bidrar till kompetensförsörjning för pedagogiska yrken.

Trafiklärare	SUN-KOD **146xa**
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	SUN-KOD **149xy**

Utfall ansökningsomgång YH-program 2025

Inkomna och beviljade ansökningar

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Trafiklärare	6	3
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	4	2

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår.

Utbildningsinriktningar	2026	2027	2028	2029	2030
Trafiklärare	421	396	296	128	30
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning*	30	65	55	55	20

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.
*Innehåller utbildningar med inriktning mot pedagogiskt stöd, lärande och utveckling.
Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökningsomgång 2026 påverkar i huvudsak slutåren 2028–2029 och framåt beroende på utbildningarnas längd och studietakt. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökningsomgång och på så vis byggs utflödet på framåt. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Beviljade utbildningar till trafiklärare omfattar 300 yrkeshögskolepoäng (YH-poäng) och har en studietakt på 100 procent.

Beviljade utbildningar inom inriktningen övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning omfattar 200–320 YH-poäng och har en studietakt på 50, 75 och 100 procent.

Observera att fem YH-poäng motsvarar en veckas heltidsstudier och 200 YH-poäng motsvarar ett års studier med en studietakt på 100 procent.

Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2022	2023	2024
Trafiklärare	87 %	84 %	79 %
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	59 %	63 %	50 %
Totalt för yrkeshögskolan	**68 %**	**68 %**	**69 %**

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2024).

		Överensstämmelse arbete – utbildning		
Utbildningsinriktningar	**Andel i arbete, procent**	**Helt/till största delen, procent**	**Till viss del, procent**	**Inte alls, procent**
Trafiklärare	90 ± 4	56 ± 8	24 ± 7	19 ± 7
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	90 ± 7	35 ± 10	45 ± 11	20 ± 9
Totalt för yrkeshögskolan	**81 ± 1**	**58 ± 1**	**25 ± 1**	**17 ± 1**

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.
Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2022–2024 sammanräknat).

		Överensstämmelse arbete – utbildning		
Utbildningsinriktningar	**Andel i arbete, procent**	**Helt/till största delen, procent**	**Till viss del, procent**	**Inte alls, procent**
Trafiklärare	88 ± 3	64 ± 4	16 ± 3	20 ± 4
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	91 ± 3	43 ± 6	41 ± 6	16 ± 4
Totalt för yrkeshögskolan	**85 ± 0**	**62 ± 0**	**25 ± 0**	**13 ± 0**

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.
Källa: MYH.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	**2023**	**2024**	**2025**
Trafiklärare	19 %	18 %	20 %
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	0 %	0 %	0 %
Totalt för yrkeshögskolan	**11 %**	**10 %**	**10 %**

Källa: MYH.

Sammanfattande reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Utbildningar till trafiklärare uppvisar varierande resultat. Examensgraden är hög och etableringen på arbetsmarknaden ligger ungefär i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan, samtidigt som utbildningsplatserna skulle kunna nyttjas i högre grad.

Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning uppvisar också splittrade resultat. Examensgraden är låg, medan andelen i arbete är hög och utbildningsplatserna fylls. Samtidigt är överensstämmelsen mellan arbete och utbildning lägre än genomsnittet.

Gemensamt för de båda utbildningsinriktningarna är att andelen i arbete ligger i nivå med eller något över genomsnittet, vilket indikerar en relativt god etablering på arbetsmarknaden bland de examinerade.

En viktig förutsättning för att stärka kompetensförsörjningen via yrkeshögskolan är att utbildningsanordnare och arbetsliv tillsammans arbetar för att öka eller bibehålla en redan hög examensgrad, vilket bidrar till ett större utflöde av potentiell arbetskraft. Därtill behöver samverkan främja att examinerade får arbete som överensstämmer med utbildningens inriktning. För att motverka outnyttjade platser uppmanar myndigheten anordnare att inte ansöka om fler platser än vad som bedöms möjligt att fylla med studerande. Eftersom konkurrensen om myndighetens medel är stor kan ett mer effektivt resursutnyttjande möjliggöra att fler utbildningar beviljas.

Sveriges Trafikutbildares Riksförbund (STR) skriver i sin verksamhetsberättelse för 2025 att det är viktigt att öka söktrycket till utbildningarna, framför allt andelen behöriga sökande per plats. Förbundet framhåller också betydelsen av att analysera hur fjärrutbildning påverkar söktryck och kvalitet.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Trafiklärare

Utbildning till trafiklärare ges enbart inom yrkeshögskolan och har sedan 2016 ett nationellt likvärdigt innehåll enligt myndighetens föreskrift *MYHFS 2016:10*. Det pågår dock ett arbete med att se över föreskrifterna.

För att efter avslutad utbildning kunna arbeta som trafiklärare vid en trafikskola krävs även godkännande av Transportstyrelsen. För att godkännas som trafiklärare krävs att den sökande uppfyller kraven på ålder, körkortsbehörighet, relevant utbildning och personlig lämplighet. Godkännandet kan begränsas till en eller flera körkortsbehörigheter. För att utöka ett befintligt godkännande som trafiklärare till motorcykel, tung lastbil eller buss krävs särskild utbildning för respektive behörighet. Enligt STR är efterfrågan generellt större på trafiklärare med dessa utökade behörigheter än på trafiklärare som endast har B-behörighet.

Trafiklärare arbetar främst vid privata trafikskolor, men förekommer även i andra verksamheter som bedriver utbildning för olika körkortsbehörigheter, exempelvis inom gymnasieskolan. Trafiklärare undervisar och handleder personer som ska ta körkort för olika typer av fordon, exempelvis personbil, moped, motorcykel, buss och lastbil. Arbetet omfattar både praktisk körträning och teoretisk undervisning i bland annat trafikregler, säkerhet och trafikvett. Undervisningen sker individuellt i fordon samt i lektionssal och på övningsplats, ofta för elever med varierande bakgrund och förutsättningar. Trafiklärare kan arbeta med såväl grundläggande körkortsutbildning som mer specialiserad utbildning. Själva teori- och körproven genomförs däremot av förarprövare vid Trafikverket. Trafikläraren utbildar och förbereder eleven inför körkortet, medan förarprövaren prövar och bedömer de kunskaper och färdigheter som krävs för den aktuella körkortsbehörigheten.

Yrkesrollen påverkas av den tekniska utvecklingen på flera sätt. Digital teknik och AI kan användas i undervisning genom exempelvis digitala teorilektioner och pedagogiska redskap, samt i administration och uppföljning. Körsimulatorer kan användas som komplement till

traditionell körträning och ger möjlighet att öva olika trafiksituationer och specifika körmoment i en riskfri miljö. Simulatorträning möjliggör även omedelbar återkoppling och träning under varierande trafik- och väderförhållanden. STR framhåller att simulatorer kan fungera som ett pedagogiskt verktyg som avlastar och kompletterar trafiklärare, men inte ersätter dem.

Samtidigt som den tekniska utvecklingen ställer krav på digitalt och tekniskt kunnande lyfter STR fram betydelsen av kompetens inom psykologi och pedagogik. Förbundet betonar vikten av ett intresse för att arbeta med människor och att trafiklärare genom sitt arbete med elevers attityder och värderingar kan bidra till ökad trafiksäkerhet och därigenom till Nollvisionens mål om att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken.

När det gäller yrkesgruppens storlek och utveckling visar Statistiska centralbyråns (SCB:s) yrkesregister att det fanns cirka 1 960 anställda i yrkesgruppen 3441 – trafiklärare år 2024, jämfört med omkring 1 640 anställda år 2020. Av de anställda hade cirka 1 200 personer en eftergymnasial utbildning kortare än tre år, en kategori som inkluderar yrkeshögskoleutbildning. Detta motsvarar 61 procent av samtliga anställda år 2024, jämfört med 53 procent år 2020. Vidare visar statistiken att det år 2024 fanns cirka 330 anställda i åldern 55–59 år, vilket innebär att omkring 70 personer per år i genomsnitt kan förväntas gå i pension under perioden 2030–2034.

SCB:s statistik för egna företagare visar att det fanns cirka 370 trafiklärare år 2024, jämfört med omkring 330 personer år 2022. För denna grupp saknas dock uppgifter om utbildningsnivå och åldersfördelning.

Sammantaget visar SCB:s statistik att antalet anställda och egna företagare inom yrkesgruppen trafiklärare uppgick till omkring 2 330 år 2024. Statistiken visar också att yrkesgruppen växer och att andelen med kortare eftergymnasial utbildning har ökat, vilket är förenligt med yrkeshögskolans centrala roll i utbildningen av trafiklärare. Samtidigt påverkas behovet av nyanställningar och möjligheterna till etablering som egenföretagare av flera faktorer utöver det rekryteringsbehov som följer av pensionsavgångar.

Transportstyrelsens utbildarregister ger en delvis annan bild av yrkesgruppens storlek. I oktober 2026 fanns 3 146 så kallade påanmälda (aktiva) trafiklärare registrerade hos Transportstyrelsen. Uppgiften är dock inte direkt jämförbar med SCB:s yrkesstatistik, eftersom registren har olika syften och avgränsningar. En möjlig förklaring till skillnaden är även att verksamma trafiklärare över 65 år inte ingår i den redovisade statistiken från SCB.

När det gäller efterfrågan på arbetskraft bedömer Arbetsförmedlingen arbetsmarknadsläget som gynnsamt. Enligt myndighetens yrkesbarometer från juni 2026 finns det i nuläget stora möjligheter till arbete för trafiklärare. Efterfrågan på fem års sikt bedöms vara oförändrad.

Samtidigt som arbetsmarknadsutsikterna för trafiklärare bedöms vara goda präglas förarutbildningsbranschen av ekonomiska utmaningar. Enligt STR:s verksamhetsberättelse för 2025 har branschen präglats av ett fortsatt ansträngt ekonomiskt läge, med ett stort antal konkurser. Antalet körkortstagare som genomförde sitt första prov för B-behörighet minskade, medan antalet kunder för AM-behörighet, så kallad EU-moped, ökade. Riksdagens beslut att slopa kravet på introduktionsutbildning för handledare och elever vid privat övningskörning för B-

behörighet från och med den 1 augusti 2026, kan enligt förbundet också få negativa konsekvenser för branschen. Utöver försämrad trafiksäkerhet bedöms förändringen medföra intäktsbortfall till följd av osålda kurser och läromedel. STR framhåller att förbättrad lönsamhet är en viktig förutsättning för branschens fortsatta utveckling, något som exempelvis en förbättrad konjunktur kan bidra till.

Trots det ansträngda läget ser STR vissa förutsättningar för en positiv utveckling på sikt. Förbundets övergripande prognos är att efterfrågan i branschen kommer att påverkas av implementeringen av det fjärde körkortsdirektivet, som är EU:s nya gemensamma regelverk för körkort. Detaljer kring exakt hur Sverige kommer att implementera direktivet är i dagsläget oklara, vilket försvårar prognoser på kort sikt. Som drivande faktorer under de kommande tio åren anges den nya körkortsbehörigheten B1, utökade föreskrifter för AM-utbildningen samt ett ökande behov av yrkesförare och värnpliktiga med B-körkort. Även den demografiska utvecklingen väntas bidra till efterfrågan genom att antalet artonåringar ökar fram till 2040, enligt prognos från SCB. Enligt STR tar 70 procent av personer i åldern 18–25 år B-körkort.

Sammantaget finns därmed både faktorer som kan bidra till en ökad efterfrågan i branschen och ekonomiska utmaningar som påverkar utvecklingen. I myndighetens dialog med STR framkommer samtidigt att antalet utbildningsplatser till trafiklärare ligger på historiskt höga nivåer. Mot denna bakgrund bedömer förbundet att dimensioneringen av utbildningen bör minska.

Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning

Denna utbildningsinriktning svarar inte mot en specifik yrkesroll utan omfattar utbildningar som kan leda till olika yrkesroller inom det pedagogiska området. För närvarande finns här utbildningar med inriktning mot pedagogiskt stöd, lärande och utveckling.

Behovet av stödjande funktioner inom skolan belyses i fackförbundet Sveriges Lärares rapport *Allt fler behöver alltmer stöd* (2026). Rapporten visar att lärare i förskoleklass och grundskolan möter fler och mer omfattande elevutmaningar och att skolans resurser och organisation inte bedöms vara tillräckliga för att möta behoven. En stor andel lärare uppger att elever inte får det stöd de behöver, varken inom eller utanför skolan. Sveriges Lärare efterfrågar därför bättre tillgång till bland annat elevhälsa, speciallärare, specialpedagoger, skolkuratorer, skolpsykologer och stödpersonal. Förbundet framhåller även att nedskärningar har medfört minskad tillgång till stödpersonal, parallellt med att elevgrupperna har blivit större. Som exempel på stödjande yrkesroller nämns elevassistenter och lärarassistenter samt personal som möter elever utanför klassrummet, såsom rastvakter, skolvärdar och socialpedagoger.

Samtidigt påverkas det framtida kompetensbehovet inom förskolan och grundskolan av den demografiska utvecklingen. Medlems- och arbetsgivarorganisationen Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) visar i rapporten *Välfärdens kompetensförsörjning* (2024) att den kraftiga minskningen av antalet barn och unga medför omfattande förändringar inom förskolan och grundskolan, med ett minskat behov av anställda fram till 2033. Samtidigt kvarstår ett rekryteringsbehov, eftersom drygt en fjärdedel av de anställda 2023 beräknas gå i pension fram till 2033. Därtill finns stora variationer vad gäller efterfrågan på kompetens mellan och inom

landets kommuner samt för specifika yrkesgrupper. För elevassistenter beräknas antalet anställda minska med omkring elva procent 2023–2033 till följd av demografin.

Även Arbetsförmedlingens bedömningar visar på skillnader i arbetsmarknadsläget mellan yrkesgrupper med koppling till utbildningsinriktningen. I yrkesbarometern från juni 2026 finns bedömningar för bland annat elevassistenter samt speciallärare och specialpedagoger. För elevassistenter bedöms möjligheterna till arbete i nuläget vara små, och på fem års sikt förväntas efterfrågan minska jämfört med idag, delvis till följd av minskade barnkullar. För speciallärare och specialpedagoger bedöms möjligheterna till arbete i nuläget vara stora, och på fem års sikt förväntas efterfrågan vara oförändrad. Jämförelsen mellan yrkesgrupperna bör dock göras med viss försiktighet, eftersom Arbetsförmedlingen anger olika utbildningsnivåer för yrkena, gymnasieutbildning för elevassistenter respektive högskole- eller universitetsutbildning för speciallärare och specialpedagoger.

En bredare bild av det framtida arbetsmarknadsläget inom det pedagogiska området ges i SCB:s rapport *Regionala trender och prognoser 2025* (2026). Rapporten innehåller bedömningar av arbetsmarknadsläget år 2040 på nationell nivå för en rad utbildningsgrupper, däribland eftergymnasiala lärarutbildningar. Den samlade bedömningen visar ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge på sikt, med undantag för yrkeslärare där det föreligger risk för stor brist.

För en fördjupad analys av läraravlastande tjänster, exempelvis lärar- och elevassistenter, hänvisas till myndighetens områdesanalys *Pedagogik och undervisning* (2025).

YH-kurser

Yrkeshögskolans kurser kan vara ett bra verktyg för kompetensutveckling för de som redan är yrkesverksamma.

Myndigheten för yrkeshögskolan har beviljat platser inom yrkeshögskolans kurser för utbildningsinriktningen övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning.

Kurserna kan vara relevanta för flera yrkesroller inom och utanför branschen där det finns behov av kompetensutveckling inom lärande, utveckling, kommunikation och bemötande. För yrkesverksamma inom det pedagogiska området kan även kurser inom utbildningsinriktningar som behandlas i andra områdesanalyser vara aktuella, exempelvis *Funktionsnedsättning, psykiatri och socialt arbete*.

Beviljade platser inom kurser per utbildningsinriktning och startår.

Utbildningsinriktningar	2025	2026	2027
Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning	770	1 045	560
Totalsumma	**770**	**1 045**	**560**

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.
Källa: MYH.

Kursernas innehåll omfattar bland annat

- AI, digitalisering och digital didaktik
- neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och funktionsvariationer
- pedagogiska teorier, metoder och lärande
- barns lärande och utveckling
- lärmiljö, skolnärvaro och bemötande
- pedagogiskt ledarskap och verksamhetsutveckling
- lärande i arbetslivet och yrkesspecifik kompetens.

I myndighetens dialog med SKR framkommer att man ser positivt på ett brett utbud av kurser för yrkesverksamma inom det pedagogiska området. Även STR anser att YH-kurser för trafiklärare kan vara relevanta, exempelvis inom områdena neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt AI och teknikutveckling kopplad till automatiserade och självkörande fordon.

SKR:s undersökning *Rekryteringsläget för yrkeshögskoleyrken i kommuner och regioner* från 2025 visar vidare att 21 procent av kommunerna bedömer att de har behov av yrkeshögskolekurser inom området pedagogiskt arbete.

Den svenska skolan står inför ett omfattande reformarbete under de kommande åren (Skolverket, 2026). Förändringarna syftar sammantaget till att stärka elevernas kunskaper och lärarnas roll samt öka tryggheten och likvärdigheten i skolan. Reformerna berör bland annat läroplaner, betyg och bedömning, stödinsatser, trygghet och studiero samt lärares arbetsvillkor. Därutöver införs en tioårig grundskola från hösten 2028. Sammantaget kan reformerna medföra förändrade kompetensbehov och därigenom påverka behovet av kortare yrkeshögskoleutbildningar.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedan presenteras regionalt utbud inom YH-program och regional efterfrågan på kompetens per utbildningsinriktning.

Varje utbildningsinriktning presenteras i ett avsnitt som inleds med en tabell över det regionala platsutbudet. Därefter följer en sammanfattning av regionernas bedömning av kompetensbehov i den egna regionen. Därutöver kan eventuellt även annan information om regionala behov anges.

Myndigheten samlar årligen in information om regionernas kompetensbehov genom formulär som skickas till regionalt utvecklingsansvariga (RUA). Bedömningarna avser behov på 3–5 års sikt. Att en region inte svarar behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning.

Trafiklärare

Utbildningar till *trafiklärare*. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Dalarna	30	30	30	30	30
Halland	24	24	24	24	
Kalmar	25	25			
Norrbotten	20	20			
Skåne	83	59	24		
Stockholm	99	70	70	20	
Södermanland	20	20	20	20	
Värmland	20	20	20		
Västmanland	40	20			
Västra Götaland	30	30	30		
Östergötland	30	30	30	30	
Jämtland och Västernorrland*		24			

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.
*Flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.
Källa: MYH.

I sju regioner bedöms kompetensbehovet av trafiklärare vara i balans på tre till fem års sikt. Dessa regioner är Dalarna, Gävleborg, Jämtland Härjedalen, Skåne, Värmland, Västernorrland och Västmanland. Nedan sammanfattas regionernas kommentarer.

- Region Dalarna bedömer ett kontinuerligt behov av trafiklärare både nu och på tre till fem års sikt, särskilt för tunga fordon. Ett eventuellt nytt körkortsdirektiv (B1) kan också påverka efterfrågan eftersom A-traktorkulturen är stor i länet.

- Region Gävleborg uppger att utbildning saknas i länet, men behovet bedöms kunna tillgodoses genom utbildningar i andra delar av landet och motiverar inte ett eget regionalt utbildningsutbud.

- Region Skåne anger att det råder balans på arbetsmarknaden, men att arbetslösheten bland examinerade ökat något.

- Region Värmland bedömer att det råder balans, men att det finns ett kontinuerligt kompetensbehov på 3–5 års sikt, särskilt för utbildning inom tunga fordon.

- Region Västernorrland bedömer att arbetsmarknaden är i balans, samtidigt som pensionsavgångarna uppgår till cirka 15 procent.

- Region Västmanland uppger att arbetsmarknaden bedöms vara i balans, men pensionsavgångar och efterfrågan på körkortsutbildning medför ett fortsatt rekryteringsbehov. Utbildningen är därför viktig för den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Fyra regioner bedömer att det inom en tre- till femårsperiod kommer att råda brist på trafiklärare: Region Kalmar län, Region Norrbotten, Region Uppsala och Region Västerbotten. Nedan sammanfattas regionernas kommentarer.

- Region Kalmar län uppger att det finns många utbildare för buss- och lastbilsförare, men att åldern är hög.

- Region Norrbotten bedömer att trafiklärare är den tydligaste YH-relevanta yrkesrollen inom pedagogik och undervisning i länet, med ett identifierat kompetensbehov.

- Region Västerbotten anger att brist på utbildade trafiklärare utgör en flaskhals inom transportbranschen.

Därtill bedömer Region Kronoberg att det föreligger tydlig brist på trafiklärare med tung behörighet, samtidigt som det finns ett överskott inom personbil.

Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning

Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning. Antal platser per region/län och slutår.

Platser med slutår per län	2026	2027	2028	2029	2030
Stockholm		35	35	35	
Västmanland	30	30			
Västra Götaland			20	20	20

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.
Källa: MYH.

Region Skåne bedömer att det inom en tre- till femårsperiod kommer att råda brist på yrkesroller som svarar mot utbildningsinriktningen Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning.

Regionen anger ett behov av nischad didaktisk och handledande kompetens inom STEM i Skåne, särskilt kopplat till yrkesutbildningar.

Region Västernorrland uppger att pensionsavgångarna uppgår till 15 procent.

Regionernas kompetensbehov inom pedagogik och undervisning

Regionerna gör något olika bedömningar av de övergripande kompetensbehoven på tre till fem års sikt för de yrkesroller som omfattas av utbildningsområdet pedagogik och undervisning. Fyra regioner bedömer att kompetensbehoven kommer att vara i balans, två att det kommer att finnas ett överskott och en region att det kommer att råda brist.

Sammantaget ger regionerna en heterogen bild av kompetensbehoven. Det finns tydliga rekryteringsbehov inom delar av området, framför allt av yrkeslärare, samtidigt som många av bristyrkena kräver högskole- eller universitetsutbildning och därmed ligger utanför yrkeshögskolans huvudsakliga utbildningsområde.

Även den demografiska utvecklingen påverkar efterfrågan, där minskande barn- och elevkullar på sikt kan innebära ett lägre behov av vissa pedagogiska yrkesgrupper och stödjande funktioner. För yrkeshögskolan framstår kompetensbehovet därför som relativt selektivt snarare än generellt. Trafiklärare är en av de tydligare yrkesrollerna där behov av YH-utbildning framkommer.

Därutöver finns efterfrågan på kompetensutveckling för redan yrkesverksamma, bland annat inom digital pedagogik och utbildningsteknologi, handledning och arbetsplatsförlagt lärande, NPF och specialpedagogiskt stöd, pedagogiskt ledarskap samt AI i undervisningen. Sammantaget talar underlaget för att behovet inom utbildningsområdet främst är inriktat mot vissa specifika yrkesroller och kompletterande eller fördjupande kompetenser, snarare än mot en generell utbyggnad av längre YH-utbildningar.

Avslutande kommentar om regionala kompetensbehov

Ovanstående platsöversikt för trafiklärare visar på en relativt stor geografisk spridning av utbildningsplatserna. Denna spridning speglar att det finns arbetstillfällen och kompetensbehov i stora delar av landet, vilket också bekräftas av SCB:s yrkesstatistik för 2024. Statistiken visar att knappt hälften av de anställda återfinns i de tre storstadsregionerna, samtidigt som yrkesgruppen har en bred nationell förankring i samtliga län.

I myndighetens dialog med STR framkommer att det finns ett generellt behov av trafiklärarutbildningar och att det är viktigt att det inte blir tomt i delar av landet, exempelvis i Norrland.

Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

Trafiklärare

De senaste årens beviljanden har inneburit en ökning av utbildningsvolymerna, sett till antalet beslutade platser per slutår. Analysen visar på ett fortsatt behov av trafiklärare, samtidigt som utvecklingen av efterfrågan påverkas av både drivande och hindrande faktorer och är förenad med flera osäkerheter. Sammantaget bedömer myndigheten därför att dimensioneringen av utbildningsplatser kan minska något.

Övriga utbildningar inom pedagogik och lärarutbildning

Utbildningsvolymerna inom denna utbildningsinriktning har varierat kraftigt de senaste åren, och i nuläget finns ett mindre antal beslutade platser per slutår. Det saknas tydliga indikationer på behov av yrkeshögskoleutbildningar inom området, samtidigt som det finns flera alternativa utbildningsvägar som bidrar till kompetensförsörjningen. Mot denna bakgrund bedömer myndigheten att dimensioneringen av utbildningsplatser kan bibehållas på den lägre nivån.

Definitioner	
Andel i arbete	De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen. Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Arbetets överens-stämmelse med utbildningen	Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Examensgrad	Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad. Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen. Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har. För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.
Konfidensintervall	Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen ±, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).
Utnyttjade platser	Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.
SUN-inriktningar	Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav). Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145
721 05 Västerås
www.myh.se